

Voorjaarsnota 2023

Versie 8 mei 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Inleiding.....	3
I. Stand van zaken doelstellingen.....	5
II. Ontwikkelingen per programma	27
1. Ruimtelijk domein	28
2. Openbaar domein.....	30
3. Sociaal domein	32
4. Bestuur	34
5. Algemene dekkingsmiddelen	36
6. Overhead	37
7. Vennootschapsbelasting	39
8. Onvoorzien	40
9. Reserves.....	41
III. Begroting 2023-2026	43
IV. Stand van zaken kredieten	46
V. Kaders voor de begroting 2024.....	49
VI. Bijlagen	50
1. Uitvoeringsinformatie 2023-2026	51
COLOFON	55

Inleiding

In deze Voorjaarsnota zijn de financiële ontwikkelingen verwerkt die zich na de eerste begrotingswijziging 2023 hebben voorgedaan. De aangeboden voorjaarsnota is voor alle jaren sluitend.

Er is echter reden voor bezorgdheid. Gezien de bestaande onzekerheden ten aanzien van de inkomsten van het gemeentefonds is in deze voorjaarsnota slechts een beperkt aantal ontwikkelingen meegenomen, waarbij wel uitgegaan is van de minimale compensatie van loonontwikkeling naar aanleiding van de CAO-onderhandelingen. Naar aanleiding van de cijfers van de meicirculaire zal bij het opstellen van de begroting nader worden gekeken naar de ontwikkelingen en de positie van de algemene reserve. Er worden inmiddels verschillende scenario's uitgewerkt om een sluitende meerjarenbegroting 2024 aan uw raad voor te leggen.

In deze Voorjaarsnota zijn wij er van uit gegaan dat de kosten van de opvang van Oekraïners door het Rijk volledig vergoed zullen worden. Inzicht in de exacte kosten ontbreekt in dit stadium nog. Bij het opstellen van de najaarsnota verwachten wij meer duidelijkheid te kunnen geven.

De onzekerheid ten aanzien van de inflatie en de renteontwikkeling blijft.

De Voorjaarsnota van het jaar 2023 bevat een actualisatie van de begrote baten en lasten per programmaonderdeel van het lopende begrotingsjaar, de meerjarenbegroting en alle lopende, afgesloten en toekomstige investeringskredieten. In deze Voorjaarsnota zijn ook de kaders voor de begroting 2024 opgenomen.

De meicirculaire zal worden verwerkt in de begroting 2024. In deze Voorjaarsnota worden ook de inflatie percentages aangegeven. Met deze percentages wordt in de begroting 2024 rekening gehouden.

Voorjaarsnota 2023

In de VJN wordt per programma de doelstelling en de stand van zaken met betrekking tot de in de begroting genoemde activiteiten weergegeven. Vervolgens wordt een actualisatie gegeven van de begrote baten en lasten per programmaonderdeel. Hierbij wordt de onderstaande uitsplitsing gemaakt:

a. Technische correcties

In dit overzicht wordt een aantal administratieve overboekingen met een technisch karakter vermeld die per saldo geen invloed hebben op het saldo van de begroting.

b. Autonome ontwikkelingen

Onder de autonome ontwikkelingen worden de effecten opgenomen van onder meer wet- en regelgeving en onvermijdelijke ontwikkelingen van bestaand beleid.

c. Nieuw beleid

Ook worden begrotingswijzigingen voorgesteld die betrekking hebben op nieuw te voeren beleid.

d. Bezuinigingen

Hieronder worden de voorgestelde bezuinigingen opgenomen.

Samenvattend overzicht

Na verwerking van de wijzigingen voortvloeiende uit de Voorjaarsnota en de kaders voor de begroting 2023 ontstaan positieve saldi waardoor een meerjarig sluitende begroting wordt gerealiseerd.

Omschrijving (bedrag x 1.000)	Saldo meerjarenoverzicht mutaties VJN 2023			
	2023	2024	2025	2026
Geraamd resultaat vóór VJN	27	270	2099	945
Effecten jaarrekening 2022	-	-	-	-
Technische correcties	-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen	570	173	434	348-
Nieuw beleid	74-	124-	124-	124-
Bezuinigingen	-	-	-	-
Totaal mutaties VJN	496	49	310	472-
Geraamd resultaat	523	319	2.409	473

Na verwerking van voorgaande mutaties ziet de begroting 2023 meerjarig per programma er als volgt uit:

Prog.	Omschrijving (bedrag x 1.000)	Saldo 2023	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
1	Ruimtelijk domein	3.557-	1.299-	3.439-	3.439-
2	Openbaar domein	6.432-	6.654-	5.891-	5.924-
3	Sociaal domein	15.395-	14.288-	13.765-	13.765-
4	Bestuur	1.822-	1.756-	1.756-	1.747-
5	Algemene dekkingsmiddelen	34.552	34.991	35.565	33.623
6	Overhead	9.308-	9.117-	8.808-	8.748-
7	Vennootschapsbelasting	2-	2-	2-	2-
8	Onvoorzien	32-	50-	50-	50-
Totaal saldo van baten en lasten		1.998-	1.824	1.854	52-
9	Reserves	2.520	1.505-	555	524
Geraamd resultaat		523	319	2.409	473

I. Stand van zaken doelstellingen

Ruimtelijk domein

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
A	Voldoende betaalbare woningen voor jongeren en ouderen.	1	Wij geven uitvoering aan het Woningbouwprogramma. Daarbij wordt er naar gestreeft om de huidige plannen voor 1.300 woningen te verhogen naar 2.000 woningen. Hierbij staat centraal het ruimtelijke faciliteren van de projecten met de daarvoor beschikbare en meest doelmatige instrumenten. Daarbij is tevens aandacht voor kansen zich aandienen voor locaties die niet op het woningbouwprogramma staan. Deze worden per locatie integraal beoordeeld op mogelijkheden en kansen die er zijn.	In januari heeft het college van B&W het meerjaren woningbouwprogramma (MPW) vastgesteld. Het MPW biedt kansen voor ruim 2.100 woningen. In het programma is een fasering/planning opgenomen. Deze planning ligt op schema.
		2	Wij introduceren bij nieuwbouw projecten een nieuwe verdeling in programma en gaan dit ook als zodanig beleidsmatig verankeren. Daarbij hanteren wij de volgende verdeling: a. 30% sociale huur b. 30% betaalbare koop en middenhuur c. 40% vrije sector.	Bij nieuwe woningbouwontwikkelingen anticiperen wij alvast op het nieuwe beleid. Dat wil zeggen dat initiatiefnemers dit mee krijgen als uitgangspunt bij de planontwikkeling. Parallel daaraan wordt het beleid voorbereid waarbij er naar wordt gestreefd dat de spelregels voor 30/30/40 voor de zomer ter besluitvorming worden voorgelegd.
		3	Er wordt onderzoek gedaan naar de kansen die er zijn voor het realiseren van tijdelijke woningen.	Er vindt een inventarisatie plaats van locaties die in aanmerking komen voor tijdelijke bouw. Daarnaast wordt er voorgesorteerd op de financiële kant van tijdelijke woningen. Daarbij wordt geïnventariseerd welke ervaringen andere gemeenten hebben met de exploitatie en financiële haalbaarheid van tijdelijke woningen.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
A	Voldoende betaalbare woningen voor jongeren en ouderen.	4	Er worden specifieke locaties aangewezen waar alternatieve woonvormen voor ouderen gestimuleerd en gefaciliteerd worden.	Er wordt gewerkt aan een woonzorgvisie voor de gemeente. De afgelopen periode zijn er/komen er diverse klankbord sessies met de stakeholders en daarnaast de ambtelijke organisatie. De verwachting is dat voor de zomer de woonzorgvisie wordt opgeleverd.
B	Werken aan de energietransitie d.m.v. het reduceren van (fossiele) energie en uitbreiden van duurzame opwek richting 2030.	1	Continuering van de vastgestelde transitie-visie warmte en bijbehorende activiteiten met daarbij de eerste (tweejaarlijkse) evaluatie/herijking van de visie.	We zijn momenteel vooral bezig met de uitvoering van de huidige Transitievisie Warmte. In 2023 worden er verdere stappen gezet in het realiseren van het pilotproject WarmWatergang. We zitten om de tafel met HVC voor de verkenning van de kansen voor een warmtenet in de wijk Markgouw. Het doel is inzicht verkrijgen in de haalbaarheid van een warmtenet en de randvoorwaarden die nodig zijn om dit project te laten slagen. Hiertoe zullen we ook in gesprek gaan met de woningcorporaties, die veel woningen bezitten in de wijk. Richting het derde kwartaal van 2023 zal een collegebesluit genomen worden over de noodzaak van herijking van de Transitievisie Warmte. Uiteraard zullen we de gemeenteraad hierover informeren.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
B	Werken aan de energietransitie d.m.v. het reduceren van (fossiele) energie en uitbreiden van duurzame opwek richting 2030.	2	Continuering van de regionale energie strategie (RES proces), met bijbehorende procesactiviteiten/besluiten.	In 2023 wordt prioriteit gegeven aan het verkennen van de mogelijkheden in het zoekgebied rond de Nes. Inmiddels heeft de Coöperatie Windenergie Waterland een plan op hoofdlijnen bij ons neergelegd. Deze zullen worden getoetst aan het gemeentelijk beleid en overige randvoorwaarden zoals de ecologie. We zullen verkennen in hoeverre de huidige kaders (onder andere de begrenzing van het zoekgebied) passend zijn bij het initiatief. De besluitvorming over het zoekgebied rond de Nes vindt te zijner tijd plaats in de gemeenteraad. In het tweede kwartaal verwachten we ook de uitkomsten van het onderzoek naar kleine windmolens en de resultaten van de inventarisatie voor zon op parkeerplaatsen. Deze zullen we met de gemeenteraad delen. Wanneer de conclusies hier aanleiding toe geven zullen we u vragen om besluiten te nemen.
		3	Vervolg geven aan het (herzien) duurzaamheidsfonds (met aandacht voor energiearmoede) voor de inwoners conform het coalitieakkoord.	De afhandeling van de aanvragen voor het Duurzaamheidsfonds is op het moment van schrijven nog in volle gang. Wanneer dit is afgerond zal er een evaluatie plaatsvinden, waarbij de vraag wat goed gaat en wat niet bij de verschillende betrokkenen wordt neergelegd. Denk aan het Duurzaam Bouwloket als de beoordelende partij, maar ook bij de beheerder van de aanvraagssystemen. Aandachtspunt is het versimpelen en verduidelijken van het proces voor zowel aanvragers als behandelaren. Ook zal gekeken worden in hoeverre de doelgroepen waar energiearmoede veel voorkomt beter kunnen worden bereikt. Het doel is om het Duurzaamheidsfonds in nieuwe opzet gereed te hebben voor de nieuwe subsidieronde in 2024.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
C	Het toerisme in regionaal verband verder ontwikkelen, met oog voor de balans tussen inwoners en toerisme.	1	Monitoren van het convenant groepsrondleiding Marken ten behoeve van evaluatie in 2023.	We gaan het convenant verlengen met een jaar, omdat we nog bezig zijn met de uitvoering van de afspraken die in het convenant staan en de bezoekersstroom in 2022 nog niet als vanouds was (als gevolg van onder andere Covid-19). Het convenant loopt af per 21 maart 2024.
		2	Op basis van de resultaten van de in 2021 uitgevoerde pilot met het regionale registratiesysteem voor particuliere vakantieverblijf wordt nagegaan of aansluiting van Waterland wenselijk is.	We willen het registratiesysteem gaan invoeren. Hiervoor dient eerst de huisvestingsverordening aangepast te worden. De verwachting is dat deze in het derde kwartaal van 2023 klaar is. In het vierde kwartaal van 2023 of het eerste kwartaal van 2024 kan het registratiesysteem ingevoerd worden.
		3	Wij continueren de regionale samenwerking tussen Purmerend, Edam-Volendam, Over-gemeenten en Landsmeer. Daarnaast zetten we de regionale samenwerking met Bureau Toerisme Laag Holland (BTLH) voort en zetten we in op een efficiëntere samenwerking tussen de lokale promotie organisaties, BTLH en de samenwerkende gemeenten.	In regionaal verband (Zaanstreek-Waterland) gaan we een duidelijke toeristische propositie maken voor het gebied. Bestemmingen sterker profileren en promoten door onderlinge samenwerking te bevorderen (tussen onder andere BTLH en de lokale promotie organisaties). Bezoekers binnen dit gebied spreiden door promotie en informatievoorziening daarop aan te passen. Gastheerschap, gebiedsontwikkeling en marketing inrichten op wensen doelgroepen. Verder gaan we uitvoering geven aan een aantal nader te bepalen projecten met betrekking tot de waterrecreatie.
		4	Wij zetten in op kansen op het gebied van recreatie en toerisme en sluiten hierbij aan op de agenda van de Metropoolregio Amsterdam toerisme.	Onveranderd.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
D	Zo veel mogelijk tegengaan van veenoxidatie door vernatting van veenbodems. Beoogd resultaat is het afremmen van bodemdaling en de reductie van de uitstoot van broeikasgassen; tot stand brengen van een robuust natuurnetwerk ten behoeve van behoud en bevordering van de biodiversiteit; toekomstbestendige en duurzame agrarische bedrijfsmodellen die goed samengaan met voornoemde doelstellingen.	1	Wij werken mee aan de uitvoering van de MRA Agenda 2.0, de Samenwerkingsagenda Zaanstreek-Waterland (ZaWa) en meer specifiek aan de Propositie die een nadere uitwerking van laatstgenoemde agenda vormt. Ambtelijk en bestuurlijk zit Waterland aan de overlegtafels van de MRA, deelregio ZaWa en Laag Holland. Aan deze tafels wordt gesproken over (beleids)ontwikkelingen op het vlak van natuur, landbouw, water, bodemdaling en klimaat. Waterland is zodoende aangehaakt op actuele opgaven en is daardoor beter in staat ontwikkelingen te signaleren die voor de gemeente relevant en van belang kunnen zijn. De gemeente Waterland zorgt ervoor dat de belangen van agrarische ondernemers en inwoners in het bijzonder op een passende wijze worden behartigd.	Het rapport “Gebiedsopgaven regio Zaanstreek-Waterland” is in december 2022 gereed gekomen. Voor het rapport is opdracht gegeven door het portefeuillehoudersoverleg Ruimte en Landschap in de regio Zaanstreek-Waterland. Het rapport heeft betrekking op de transitieopgaven in het landelijk gebied met betrekking tot de thema's water (kwaliteit en beschikbaarheid), natuur (biodiversiteit, Natuurnetwerk Nederland en Natura2000), klimaat (veenoxidatie) en de agrarische sector. Uit het rapport komt naar voren dat het gemeenten ontbreekt aan instrumentarium, bevoegdheden en budgetten met betrekking tot de transitieopgaven. Daar beschikt de provincie over. De provincie is dan ook momenteel druk doende beleid te maken voor de transitieopgaven voor het landelijk gebied. In het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) werkt de provincie dit beleid uit. In het rapport zijn een tiental aanbevelingen gedaan voor de samenwerking binnen Zaanstreek-Waterland met betrekking tot het PPLG. Het portefeuillehoudersoverleg Ruimte en Landschap heeft opdracht gegeven de aanbevelingen verder uit te werken. De uitwerking is deze zomer gereed. Duidelijk moet worden hoe de samenwerking binnen Zaanstreek-Waterland gestalte krijgt. Voor de gemeente Waterland specifiek zal ook moeten blijken hoe de gemeente zich wil verhouden tot samenwerking binnen de regio Zaanstreek-Waterland.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
D	Zo veel mogelijk tegengaan van veenoxidatie door vernatting van veenbodems. Beoogd resultaat is het afremmen van bodemdaling en de reductie van de uitstoot van broeikasgassen; tot stand brengen van een robuust natuurnetwerk ten behoeve van behoud en bevordering van de biodiversiteit; toekomstbestendige en duurzame agrarische bedrijfsmodellen die goed samengaan met voornoemde doelstellingen.	2	Gesprekspartner voor de provincie die in de gemeente Waterland delen van het Natuurnetwerk Nederland realiseert (gebiedsproces Waterland-Oost).	Na de zomer van 2022 is het eerste concept van het inrichtings- en beheerplan voor de Peereboom, Opperwoud en De Nes (gelegen in Waterland-Oost), een zogeheten Voorlopig Ontwerp, besproken met de betreffende grondeigenaren en -beheerders en pachters. In het inrichtingsplan staat bijvoorbeeld welke inrichtingsmaatregelen nodig zijn voor bepaalde natuurtypen en dieren. In het beheerplan staat onder andere hoe de provincie tot die gewenste natuur realiseert en/of kan behouden en welk beheer daarbij wenselijk is. Het Definitief Ontwerp wordt dit ter vaststelling voorgelegd aan Gedeputeerde Staten. Daarna worden alle betrokkenen één-op-één geïnformeerd over het Definitief Ontwerp en de bijbehorende vervolgstappen.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
E	Goede landschappelijke inpassing van de nieuwe dijk op Marken en een dijk die wat betreft uiterlijke verschijningsvorm voldoet aan het Kader Ruimtelijke Kwaliteit (K RK) en het Esthetisch Programma van Eisen (EPvE) enerzijds en verbetering van de recreatieve aantrekkingskracht van de dijk anderzijds.	1	Het Kader Ruimtelijke Kwaliteit (K RK) en het Esthetisch Programma van Eisen (EPvE) zijn respectievelijk door de raad en het college vastgesteld. In beide documenten geeft de gemeente richtinggevende criteria voor de ruimtelijke kwaliteit en de esthetische aspecten voor de versterkingsopgave van de omringdijk op Marken. De gemeente spant zich in om de criteria zoveel mogelijk navolging te doen vinden in het ontwerp van de nieuwe dijk. De gemeente heeft in het kader daarvan overleg met Rijkswaterstaat en de uitvoerder van de dijkversterking.	Rijkswaterstaat heeft ervoor gekozen de huidige dijk aan de buitenzijde ervan te versterken. Het karakteristieke slingerende verloop van de dijk blijft daardoor gehandhaafd. Het huidige compacte karakter van de dijk blijft in het ontwerp hetzelfde. Aldus voldoet het ontwerp van de nieuwe dijk aan het K RK/EPvE.
		2	De gemeente is aangehaakt op het ontwerp-proces met het oog op een goede uitwerking en integratie van de recreatieve meekoppelingen in het ontwerp van de nieuwe dijk.	Dit blijft onveranderd.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
E	Goede landschappelijke inpassing van de nieuwe dijk op Marken en een dijk die wat betreft uiterlijke verschijningsvorm voldoet aan het Kader Ruimtelijke Kwaliteit (KRK) en het Esthetisch Programma van Eisen (EPvE) enerzijds en verbetering van de recreatieve aantrekkingskracht van de dijk anderzijds.	3	Regulier overleg met de Alliantie Markermeerdijken en het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier tbv afstemming en kennisname van de voortgang van de verkiingsopgave van de Markermeerdijken.	Momenteel doet het HHNK verkennend onderzoek naar de versterkingsopgave van de dijk tussen de N247 en de afslag op de N518 naar Uitdam. Daaruit blijkt dat het stedelijk gebied van dit dijkdeel geen versterkingsopgave nodig heeft. Vanaf Hemmeland tot aan de afslag op de N518 naar Uitdam zal de dijk wel versterkt moeten worden. Voor de gemeente is de versterking interessant voor eventuele kansen die zich kunnen voordoen. Zogeheten meekoppelkansen kunnen namelijk meegenomen worden in de uitvoering van het werk. Eventuele meekoppelkansen zijn in de eerste plaats afhankelijk van het ontwerp van de nieuwe dijk. De gemeente zal eventuele meekoppelkansen in beeld brengen en in afstemming met het HHNK proberen te realiseren.
F	Verbeteren van de governance.	1	Vertegenwoordiging in het Ambtelijk Coördinatie Team: • Coördinatie en ondersteuning op regionale taken m.b.t. Bestuur en Algemene Vergadering MRA en burgemeesterskring. • Contact met griffiers m.b.t. afstemming Raadstafel MRA. • Jaarplannen en begroting (incl. tussen- en eindrapportage) regionale portefeuillehoudersoverleg gebundeld voorleggen aan colleges.	Zie hiervoor RID 169-243 en RID 169-247. Het gaat hier om verbetering in de praktische aansturing van ambtelijke werkzaamheden.

Openbaar domein

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
A	Klimaatbewust inrichten en netjes onderhouden van de openbare ruimte met extra aandacht voor verkeer en groen.	1	Een voorbeeldfunctie vervullen waar het gaat om klimaatbewuste inrichting.	Bij nieuwbouwplannen en herinrichtingsplannen wordt klimaatbewuste inrichting waar mogelijk toegepast
		2	Bomen planten: 11 voor 10 bosjes.	Er wordt een plan gemaakt waarin locaties worden aangewezen voor het planten van extra bomen.
		3	Het openbaar groen instandhouden en waar mogelijk uitbreiden.	Het bestaande openbaar groen wordt in stand gehouden en waar mogelijk wordt extra openbaar groen gecreëerd door bijvoorbeeld ontstening.
		4	De terugloop van insecten voorkomen.	Bij inrichting van plantvakken wordt rekening gehouden met biodiversiteit.
		5	De openbare ruimte netjes en toegankelijk houden.	Op basis van meldingen en eigen inspecties wordt de openbare ruimte netjes en toegankelijk gehouden.
		6	Een rollator- en rolstoelvriendelijke openbare ruimte realiseren.	Op basis van meldingen en eigen inspecties worden waar mogelijk aanpassingen uitgevoerd aan de openbare ruimte om deze rollator- en rolstoelvriendelijker te maken.
		7	Het groenonderhoud in de kernen optimaliseren, waarbij extra aandacht is voor onkruid in groenvakken en op bestrating.	Er is extra aandacht voor het onderhoud van groen in de kernen.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
A	Klimaatbewust inrichten en netjes onderhouden van de openbare ruimte met extra aandacht voor verkeer en groen.	8	Verkeersproblematiek in de verschillende kernen helder krijgen samen met de inwoners en de problemen aanpakken.	De raad heeft een werkgroep zwaar verkeer. De rapportages van deze groep vormen input voor het verdere gesprek tussen raad en college. Daarvoor worden ook de belanghebbenden geraadpleegd.
		9	Realistische aanpassingen vanuit de gesprekken met inwoners en ondernemers uitwerken en waar mogelijk uitvoering aan geven.	Op basis van de uitkomsten van de werkgroepen en op basis van meldingen worden aanpassingen, die passen binnen het beleid en eenvoudig door te voeren zijn, waar mogelijk gerealiseerd.
B	Mogelijkheden afvalinzameling verschillende afvalstromen uitbreiden.	1	Een haalbaarheidsonderzoek uitvoeren m.b.t. de milieustraat in Katwoude.	De opdracht voor het haalbaarheidsonderzoek is verstrekt aan Antea. In april 2023 is de Raad middels een RID geïnformeerd over de status van het onderzoek.
		2	Aanpassing bestemmingsplan Katwoude i.v.m. plaatsen milieustraat in gang zetten.	De opdracht voor het opstellen van een nieuw bestemmingsplan om te komen tot een milieustraat is verstrekt aan onze vaste partner mRO. Om een nieuw bestemmingsplan te maken zijn een aantal onderzoeken noodzakelijk die momenteel worden uitgevoerd door onderzoeksbureau Antea. Aangezien Antea reeds bezig is met het haalbaarheidsonderzoek is dit de meest efficiënte manier van werken. De procedure om te komen tot een concept bestemmingsplan zal naar alle waarschijnlijkheid in de zomer 2023 zijn afgerond en zal in september worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
B	Mogelijkheden afvalinzameling verschillende afvalstromen uitbreiden.	3	De huurovereenkomst Alliantie tijdig beëindigen, eventueel jaarlijks verlengen.	De vigerende huurovereenkomst loopt tot eind 2023. Deze kan tot 3 maanden voor einddatum door beide partijen worden opgezegd. Er is tevens een optie om de huidige overeenkomst met 12 maanden te verlengen, ook dit kan uiterlijk tot drie maanden voor de einddatum van 2023.
		4	Het onderzoeken van mogelijkheden om de dienstverlening in alle kernen uit te breiden met een vast punt voor het aanbieden van groen afval en een mobiel punt voor het aanbieden van bijzondere afvalstromen (o.a. klein chemisch afval en kleine huishoudelijke apparaten).	Dit voorstel wordt verder uitgewerkt. Bij de voorjaarsnota 2023 zijn hier de financiële middelen aangevraagd.
C	Sport toegankelijk houden voor alle inwoners.	1	Het Sport- en preventieakkoord voortzetten en voortvarend uitvoeren.	In samenwerking met Sportservice worden activiteiten ontwikkeld en uitgevoerd in het kader van het Sport- en preventieakkoord.
		2	Samenwerkingsvormen tussen verenigingen stimuleren.	Het kernteam van het Sportakkoord is op dit moment onderbezet. Hier wordt aan gewerkt zodat de samenwerking tussen verenigingen makkelijker gestimuleerd kan worden.
		3	De sportpas voortzetten.	De sportpas wordt in verschillende kernen ingezet. De invulling en de doelgroepen worden afgestemd met de sportaanbieders.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
C	Sport toegankelijk houden voor alle inwoners.	4	Stimuleren van multifunctioneel gebruik van de sportvoorzieningen.	Op dit moment gebeurt dit onvoldoende. We willen kijken of dit vanuit het kernteam of Sportservice opgepakt kan worden (punt 2) en de haalbaarheid wordt in het accommodatiebeleid onderzocht.
		5	Stimuleren van een gezonde leefstijl en sportkantines	Enkele verenigingen hebben interesse getoond en via Sportservice wordt gekeken wat er mogelijk is.
		6	Een duurzame sporthal bouwen die voldoet aan de normen voor spelen van volwaardige competitie.	In de planvorming wordt dit meegenomen.
		7	Bij de ontwikkeling van de sporthal worden de bewoners betrokken.	In het proces van de ontwikkeling van de sporthal wordt hier rekening mee gehouden.
		8	Ontsluiting sporthal via de Pierebaan realiseren.	In de planvorming wordt dit meegenomen.
D	Verbeteren bereikbaarheid gemeente.	1	De fysieke, digitale en telefonische bereikbaarheid verbeteren.	In het plan van aanpak optimalisatie dienstverlening zijn deze activiteiten opgenomen. Daarnaast geeft het college hoge prioriteit aan het verbeteren van de digitale en telefonische bereikbaarheid.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
D	Verbeteren bereikbaarheid gemeente.	2	Kortere responstijden op mail en meldingen realiseren.	De afspraken met betrekking tot het afhandelen van de meldingen hebben grote aandacht. Er wordt binnen de afgesproken termijn gereageerd op de meldingen. De responstijd op mail valt onder de digitale bereikbaarheid en heeft hoge prioriteit.
		3	De openstelling van het gemeentehuis op nieuw ijken.	Dit onderwerp wordt meegenomen in de uitvoering van het programma dienstverlening.
E	Verbeteren verbinding inwoners met bestuur en organisatie.	1	Meer signalen delen via de website.	De voorbereiding voor een nieuwe website is gestart. Hierin wordt meegenomen dat er makkelijker en overzichtelijker berichten op geplaatst kunnen worden. Daarnaast is in het communicatieplan ook meer aandacht voor communicatie op de website.
		2	Instellen inloopspreekuur college.	In februari 2023 is het inloopspreekuur college ingesteld. Tweewekelijks op dinsdag tussen 17.00 en 18.00 uur is er een inloopspreekuur.
		3	De externe oriëntatie van de ambtelijke organisatie versterken.	In het communicatieplan wordt voorzien in het communicatiever maken van de organisatie, waarbij omgevingsbewust maken een belangrijk aspect is. Ook het project website wordt met deze gedachte opgepakt. Daarnaast is onboardingsproces een stadswandeling opgenomen om nieuwe medewerkers kennis te laten maken met de omgeving.

Sociaal domein

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
A	Preventie meer aandacht geven.	1	Het college geeft uitvoering aan de Gezondheidsnota, het Preventieakkoord en het Sportakkoord. Onder andere door het voortzetten van de sportpas en het stimuleren van multifunctioneel gebruik van sportvoorzieningen en een gezonde leefstijl in sportkantines.	Met het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) geeft het Rijk opdracht aan de gemeenten om verder invulling te geven aan een lokaal preventief gezondheidsbeleid. In 2023 hebben wij hiervoor een brede specifieke uitkering aangevraagd en moeten wij voor 1 oktober een integraal Plan van Aanpak hebben opgesteld.
		2	Het college breidt het schoolmaatschappelijk werk en het jongerenwerk uit.	De urenuitbreiding bij het schoolmaatschappelijk werk is in het najaar 2022 gerealiseerd. De urenuitbreiding bij het jongerenwerk is per 1 maart 2023 gerealiseerd. In het projectplan over jeugdpreventie (Samen sterk voor de kinderen in Waterland) dat wij in de 1e helft van 2023 opstellen, werken wij samen met de schoolmaatschappelijk werkers en jongerenwerkers uit hoe wij de jeugd in Waterland beter preventief kunnen ondersteunen in samenwerking met bijvoorbeeld de huisartsen, de GGD, de scholen en het jeugdteam.
B	Kwetsbare inwoners ondersteunen.	1	Voorkomen van instroom in de bijstand en verhogen van de uitstroom uit de bijstand.	Het college zorgt voor intensieve begeleiding van mensen met een uitkering bij het vinden van werk. Het college stelt hiervoor diverse instrumenten beschikbaar (in samenwerking met het Werkgevers Servicepunt en Regionaal Mobiliteitsteam). We zetten dit al een paar jaar in en dit loopt naar behoren.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
B	Kwetsbare inwoners ondersteunen.	2	Inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk laten meedoen in de maatschappij.	Om inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk mee te laten doen voert het college de nieuwe wet inburgering uit. Het team van consultants geeft hier uitvoering aan. Het college heeft een subsidieregeling met Vluchtelingenwerk, die de maatschappelijke begeleiding uitvoert. In februari 2023 heeft het college de overeenkomst met de taalaanbieders verlengd, om daarmee deelname aan de maatschappij te bevorderen.
		3	Het college intensificeert de ondersteuning van statushouders die het niet lukt om betaald werk te krijgen.	De nieuwe wet is erop gericht dat inburgeraars sneller en duurzaam betaald werk vinden. Wij intensiveren daarom de begeleiding van inburgeraars bij het vinden van betaald werk. De gemeente heeft een extra subsidie ontvangen (ESF) en dit geeft ons de mogelijkheid om voor deze begeleiding een specialistisch bureau in te schakelen.
		4	Bevorderen van een integrale ondersteuning in het sociaal domein.	Wij willen de integrale ondersteuning van inwoners vorm geven in een sociaal (wijk) team. In de eerste helft van 2023 werken wij hiervoor scenario's uit. In de 2e helft van 2023 werken wij het gekozen scenario uit.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
C	Zorgen dat inwoners zich gehoord voelen in het sociaal domein.	1	Het college betreft inwoners beter bij de uitvoering van het huidige beleid en bedenkt hoe het college inwoners structureel kan betrekken bij het opstellen van toekomstig beleid.	Vanaf maart 2023 gaan beleidsmedewerkers naar de verschillende kernen om in gesprek te gaan met inwoners. Dit doen wij met een "koffiekar" op openbare locaties. Daarnaast gaan we in gesprek met inwoners in de dorpshuizen en bijvoorbeeld bij scholen en sportverenigingen. Wij denken na over hoe wij inwoners uit alle kernen structureel kunnen blijven betrekken bij de beleidsontwikkeling.
		2	Het college maakt gebruik van de expertise van inwoners en hun ervaringsdeskundigheid.	Wij hebben bij het opstellen van het projectplan preventie jeugd al gebruik gemaakt van kennis en ervaring van jonge inwoners. Wij moeten nog nadenken over hoe wij inwoners en hun ervaringsdeskundigheid structureel kunnen meenemen in beleidsontwikkeling.
D	De dienstverlening in het sociaal domein verbeteren.	1	Het college ontwikkelt het jeugdteam en het sociale wijkteam door en werkt mee aan het (onderzoek naar het) afschaffen van de gesloten jeugdzorg.	In de eerste helft van 2023 werken wij uit hoe wij het sociaal (wijk)team in de toekomst kunnen inzetten. Ook stellen wij in de 1e helft van 2023 het projectplan jeugdpreventie (Samen sterk voor de kinderen in Waterland) op waarmee wij de samenwerking in het voorveld en met het jeugdteam beter willen organiseren. Wij starten in het tweede kwartaal met de pilot toekomstscenario jeugdbescherming. Samen met aanbieders en jeugdzorgregio's in Noord-Holland worden steeds meer grootschalige jeugdhulplocaties omgevormd naar kleinschalige woonvoorzieningen met ambulante hulpverlening. De capaciteit van een locatie als bijvoorbeeld De Koppeling wordt langzamerhand afgebouwd.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
E	Volwaardig sociaal cultureel werk in de kernen realiseren.	1	Het college heroriënteert zich op de positie van Sociaal Cultureel Centrum De Bolder in Monnickendam en de dorpshuizen in de kernen.	In de eerste helft van 2023 gaan wij in gesprek met De Bolder en de dorpshuizen in de kernen. Met de opbrengst van deze gesprekken gaan wij een nieuwe visie bepalen op de positie van deze partners in het sociaal cultureel werk.
F	Een laagdrempelig cultuuraanbod faciliteren.	1	Het college transformeert de klassieke bibliotheek naar een bibliotheek met een brede maatschappelijke functie.	Openbare Bibliotheek Waterland heeft op 1 januari de bibliotheekvestigingen overgenomen van Karmac. Wij zijn in gesprek over aanvullende activiteiten.

Bestuur / overhead

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
A	De gemeentelijke organisatie gereed te maken om als regisserende netwerkorganisatie te kunnen functioneren.	1	Implementatie van het reorganisatieplan.	We zijn bezig met de realisatie van de drie plannen: strategische agenda, het strategische personeelsplan en het strategische plan informatievoorziening. De strategische agenda wordt herijkt. Hierin wordt de verbinding gelegd met het collegeprogramma. BMC heeft een rapport t.b.v. de directie opgeleverd, waarin hun review op de organisatieontwikkeling is opgenomen. In het kader van het strategische personeelsplan is het personeelshandboek geactualiseerd en is een onboardingsprogramma geïmplementeerd. Dat loopt voorspoedig.
		2	Organisatie trainen en opleiden.	Er is een onboardingsprogramma geïmplementeerd. Het managementteam is versterkt en er is borging voor opvolging binnen het managementteam. Ook zijn er organisatie brede trainingen gestart.
B	Burgerparticipatie bevorderen.	1	Initiatieven van bewoners worden aangemoedigd.	Het college vindt initiatieven vanuit de samenleving belangrijk. Zo is er een intentieovereenkomst gesloten met de Boeglijn, voor de huisvesting van 18 jongeren met een zorgbehoefte op het Galgeriet. Daarnaast haalt het college actief op wat er speelt in Waterland doormiddel van de 'koffiekar'. In het kader van co-creatie gaan beleidsmedewerkers van het Sociaal Domein het gesprek aan met Waterlanders om initiatieven aan te moedigen. Verder ondersteunt de gemeente initiatieven van inwoners die zelf een stukje groen willen adopteren.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
B	Burgerparticipatie bevorderen.	2	Het college zal actief aan de gang (blijven) gaan met de verbetering van de participatie. Geen uitgebreide visie, maar een heldere aanpak voor diverse beleids-terreinen en publieke functies.	Samen met de inwoners zaken voor elkaar krijgen. Met de toekomstige huisvesting van Oekraïense vluchtelingen op het complex van de handbalvelden, heeft het college meerdere informatieavonden gehouden voor omwonenden en belanghebbenden. Hierbij wordt stil gestaan bij de zorgen die er leven maar ook de mogelijkheden die huisvesting biedt. Daarnaast is het college dit jaar begonnen met het inloopspreekuur. Het inloopspreekuur is vooral ook bedoeld om inwoners aan te moedigen een idee of initiatief te bespreken met de wethouder. Ook voor het verkeers- en parkeerbeleid worden inspraakmomenten voorzien.
		3	Zorg dragen dat bij burgerparticipatie de gemeente steeds duidelijkheid biedt over de reikwijdte ervan.	Bij bovenstaande punten zijn heldere en duidelijke communicatie en verwachtingsmanagement belangrijk. Op deze manier geven wij bij elk onderwerp in het kader van burgerparticipatie duidelijkheid mee aan de inwoner/initiatiefnemers.
C	Een gezond financieel meerjarenbeleid voeren.	1	Het college biedt jaarlijks een structureel sluitende meerjarenbegroting aan.	Voor 2023 is een structureel sluitende begroting opgesteld.
		2	Structurele uitgaven zullen gedekt worden door structurele inkomsten.	Conform de definitie van een structureel sluitende begroting worden ook in 2023 de structurele uitgaven gedekt door structurele inkomsten.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
D	Een kwalitatieve (elektronische) dienstverlening.	1	Het optimaliseren van de dienstverlening en het uitbreiden van het aantal producten dat via elektronische dienstverlening kan worden aangevraagd. Daarnaast wordt verder gebouwd aan het zaakgericht werken en het -ook voor klanten- transparant maken van die gegevens.	In het derde kwartaal van 2023 zijn circa twintig extra digitale diensten beschikbaar voor onze inwoners en ondernemers. Ter illustratie: twee voor inwoners zeer belangrijke voorbeelden hiervan zijn: Aangifte geboorte en Aangifte overlijden. De gemeentelijke website is uiterlijk in het vierde kwartaal 2023 vervangen. Inwoners en ondernemers worden hierbij betrokken, zodat de website voor hén optimaal ingericht wordt. Het verbeteren van de afhandeling van aanvragen (middels het zaakgericht werken) wordt in 2023 opgestart. Ook hierbij worden inwoners en ondernemers betrokken.
		2	Uitvoering geven aan en actualiseren van het Informatiebeleidsplan en het I-projectenplan. Daarbij is 'beveiliging' van gegevens en informatie evident.	Het I-projectenplan is onder als programma "Portfolio informatievoorziening" opgezet. De voortgang daarvan wordt bewaakt door de stuurgroep Organisatieontwikkeling (voorgezeten door een van de collegeleden). Het actualiseren van de aanpak van de informatievoorziening en de informatiebeveiliging is eind 2022 gestart. Dit leidt in de 1e helft van 2023 tot een vast te stellen benadering.
		3	In alle contacten blijft het college vragen naar verbeteringen van de (al dan niet elektronische) dienstverlening.	Dienstverlening is onderwerp van gesprek in het reguliere overleg dat portefeuillehouders hebben met de teammanagers. Daarnaast bewaakt de stuurgroep Organisatieontwikkeling, voorgezeten door een van de collegeleden, de voortgang van de programma's waar de verbeterprojecten op het gebied van dienstverlening onder vallen.

Doel	Omschrijving beleidsdoel	Act	Omschrijving activiteit	Stand van zaken Voorjaarsnota 2023
E	Versterken van de grip op verbonden partijen.	1	Het college faciliteert de raad op het actief grip houden op regionale samenwerking/verbonden partijen samen met de gemeenteraad.	Dit is een continue proces. Terugkoppeling vindt plaats via de financiële documenten (gemeentebegroting, voor- en najaarsnota en de jaarrekening). In 2022 is een start gemaakt van een interne quickScan naar het aantal samenwerkingsrelaties en analyse van de doelmatigheid. Het onderzoek naar de samenwerkingsrelaties dat het college op basis van het coalitieakkoord uitvoert, zal tot bevindingen leiden, die de raad naar verwachting in Q2 van 2023 zullen worden aangeboden.

II. Ontwikkelingen per programma

1. Ruimtelijk domein

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2023			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Geraamd resultaat vóór VJN*	7.709	4.276	3.433-	1.372-	3.448-	3.448-
Effecten jaarrekening 2022	209	-	209-	-	-	-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
1. 1.02 Economie en toerisme	58	-	58-	-	-	-
2. 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	151	-	151-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen	83-	22	105	73	9	9
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
1.01 Veiligheid	7-	-	7	7	7	7
3. 1.02 Economie en toerisme	9-	-	9	69	5	5
4. 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	67-	22	89	3-	3-	3-
Nieuw beleid	20	-	20-	-	-	-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
1.03 Ruimtelijke ordening en wonen	20	-	20-	-	-	-
Totaal mutaties VJN	146	22	124-	73	9	9
Geraamd resultaat na VJN	7.855	4.298	3.557-	1.299-	3.439-	3.439-

* stand tot en met raadsvergadering 30 maart 2023

Toelichting effecten jaarrekening 2022

1. Programmaonderdeel 1.02 Economie en toerisme

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutatie:

- De raad heeft een budget beschikbaar gesteld voor de viering van de Slag op de Zuiderzee 450 jaar geleden. Een groot deel van de kosten wordt gemaakt in 2023. In de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld een bedrag van € 40.687 over te hevelen naar 2023. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21).

2. Programmaonderdeel 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- De invoering van de omgevingswet is verschillende keren uitgesteld. De gemeentelijke werkzaamheden worden zoveel als mogelijk afgestemd op de invoering van de wetgeving. Gevolg is dat het beschikbare budget voor de invoering ook in de tijd doorschuift. Het budget blijft echter nodig om te kunnen anticiperen op de omgevingswet en de benodigde investeringen te kunnen doen. Voor het resterende budget wordt in de jaarrekening 2022 voorgesteld een bedrag van € 89.175 over te hevelen naar 2023. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21);

- In de vastgestelde Woonvisie Waterland 2025 is opgenomen dat de gemeente de mogelijkheden onderzoekt om met een woonzorgvisie te komen. In de prestatieafspraken is opgenomen dat er een woonzorgvisie wordt opgesteld. Dit wordt gedaan door een externe partij. Het opstellen van het plan van aanpak en de aanbesteding nemen meer tijd in beslag dan verwacht. Hierdoor zijn het daadwerkelijk opstellen van de woonzorgvisie en de daarbij behorende kosten verschoven naar 2022. In de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld een bedrag van € 38.085 over te hevelen naar 2023. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21);
- Uit de woonvisie blijkt dat verder onderzoek nodig is naar woningbehoefte in Waterland. In de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld € 23.744 over te hevelen naar 2023. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21).

Toelichting autonome ontwikkelingen

3. Programmaonderdeel 1.02 Economie en toerisme

De begroting wordt bijgewerkt in verband met het opheffen van de bestemmingsreserve stroomkosten/marktkosten. Dit heeft effect op de exploitatie-uitgaven en de onttrekkingen uit deze reserve.

4. Programmaonderdeel 1.03 Ruimtelijke ordening en wonen

De verlaging van de lasten wordt veroorzaakt doordat er geen boventalligheid van personeel meer is.

2. Openbaar domein

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2023			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Geraamd resultaat vóór VJN*	10.630	4.558	6.072-	6.557-	5.749-	5.782-
Effecten jaarrekening 2022	362	-	362-	-	-	-
<u>Nr. Onderdeel Omschrijving</u>						
5. 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	100	-	100-	-	-	-
6. 2.02 Sport, cultuur en recreatie	100	-	100-	-	-	-
7. 2.03 Milieu	162	-	162-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen	772	783	11	84-	129-	129-
<u>Nr. Onderdeel Omschrijving</u>						
8. 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat	860	695	165-	107-	107-	107-
9. 2.02 Sport, cultuur en recreatie	115-	7-	108	14	32-	32-
10. 2.03 Milieu	27	95	68	10	10	10
Nieuw beleid	26	17	9-	13-	13-	13-
<u>Nr. Onderdeel Omschrijving</u>						
2.02 Sport, cultuur en recreatie	26	17	9-	13-	13-	13-
Totaal mutaties VJN	1.159	800	360-	97-	142-	142-
Geraamd resultaat na VJN	11.789	5.358	6.432-	6.654-	5.891-	5.924-

* stand tot en met raadsvergadering 30 maart 2023

Toelichting effecten jaarrekening 2022

5. Programmaonderdeel 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutatie:

- In het coalitieakkoord 2022 is afgesproken € 400.000 verdeeld over vier jaren te besteden aan verkeersmaatregelen. Gezien het tijdstip van beschikbaar komen van dit budget (november 2022) is het budget voor 2022 nog niet uitgegeven. In de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld een bedrag van € 100.000 over te hevelen naar 2023. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21).

6. Programmaonderdeel 2.02 Sport, cultuur en recreatie

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutatie:

- In het coalitieakkoord 2022 is afgesproken € 400.000 verdeeld over vier jaar te besteden aan openbaar groen. Gezien het tijdstip van beschikbaar komen van dit budget (november 2022) is het budget voor 2022 nog niet uitgegeven. In de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld een bedrag van € 100.000 over te hevelen naar 2023. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21).

7. Programmaonderdeel 2.03 Milieu

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- Het door de raad gevraagde onderzoek naar een milieustraat in Waterland is nog niet afgerond. Een deel van de kosten komt in 2023. In de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld een bedrag van € 35.568 over te hevelen naar 2023. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21);
- In het coalitieakkoord 2022 is afgesproken € 400.000 verdeeld over vier jaar te besteden aan energiebesparingen. Gezien het tijdstip van beschikbaar komen van dit budget (november 2022) is het budget voor 2022 nog niet uitgegeven. In de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld een bedrag van € 100.000 over te hevelen naar 2023. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21).

Toelichting autonome ontwikkelingen

8. Programmaonderdeel 2.01 Verkeer, vervoer en waterstaat

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- De aanleg van glasvezel veroorzaakt incidentele lasten in 2023 en mogelijk de jaren erna voor herstel van de bestrating;
- Het herinrichten van de verkeerssituatie op Marken geeft incidentele hogere lasten in 2023;
- De structurele bijdrage aan het onderhoud wegen aan het waterschap is verhoogd.

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt door de volgende mutatie:

- Voor de aanleg van glasvezel ontvangt de gemeente leges.

9. Programmaonderdeel 2.02 Sport, cultuur en recreatie

Lasten

De verlaging van de lasten in 2023 en 2024 wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- De bouw van de nieuwe sporthal is uitgesteld en daarmee ook de voorbereiding waardoor de kapitaallasten in 2023 zijn verlaagd;
- Het krediet voor de groendienst is afgesloten waardoor de kapitaallasten 2024 zijn verlaagd.

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt doordat de subsidies welke worden ontvangen voor het in dienst hebben van werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt, worden ingezet om extra personeel in te huren.

10. Programmaonderdeel 2.03 Milieu

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- Het inrichten van afval inzamelingspunten in verschillende kernen. In 2023 start een pilot “kleine afvalstromen”, die vanaf 2024 structureel wordt uitgerold;
- Daarentegen zijn de kapitaallasten in 2023 lager door uitstel van investeringen.

Baten

Voor het inrichten van afval inzamelingspunten voor kleine afvalstromen in verschillende kernen wordt de leges verhoogd.

3. Sociaal domein

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2023			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Geraamd resultaat vóór VJN*	18.733	3.819	14.914-	13.897-	13.474-	13.474-
Effecten jaarrekening 2022	287	-	287-	-	-	-
<u>Nr. Onderdeel Omschrijving</u>						
11. 3.01 Onderwijs	287	-	287-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen	375	201	174-	343-	243-	243-
<u>Nr. Onderdeel Omschrijving</u>						
12. 3.01 Onderwijs	222	82	140-	95-	95-	95-
13. 3.02 Sociale voorzieningen	153	119	34-	248-	148-	148-
Nieuw beleid	20	-	20-	48-	48-	48-
<u>Nr. Onderdeel Omschrijving</u>						
3.01 Onderwijs	6	-	6-	14-	14-	14-
3.02 Sociale voorzieningen	14	-	14-	34-	34-	34-
Totaal mutaties VJN	682	201	481-	391-	291-	291-
Geraamd resultaat na VJN	19.415	4.020	15.395-	14.288-	13.765-	13.765-

* stand tot en met raadsvergadering 30 maart 2023

Toelichting effecten jaarrekening 2022

11. Programmaonderdeel 3.01 Onderwijs

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutatie:

- De nieuwbouwwerkzaamheden voor de Havenrakers zijn opgeschoven in de tijd. Verwacht wordt dat in 2023, na de zomervakantie, het nieuwe gebouw in gebruik kan worden genomen. In de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld een bedrag van € 237.369 over te hevelen naar 2023. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21);
- Voor het in stand houden van het oude gebouw van basisschool de Verwondering wordt in de jaarrekening 2022 voorgesteld € 49.500 over te hevelen naar 2023. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21).

Toelichting autonome ontwikkelingen

12. Programmaonderdeel 3.01 Onderwijs

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- De ontvangen NPO middelen (Nationaal programma onderwijs) worden uitgegeven aan activiteiten die samen met de scholen en de kinderopvangorganisaties worden opgesteld;
- De kosten van het leerlingenvervoer zijn gestegen en moeten op grond van de overeenkomst geïndexeerd worden.

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt door de van het Rijk ontvangen NPO middelen.

13. Programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- Een ambulant medewerker VVE (voor- en vroegschoolse educatie) wordt ingezet;
- De toename van het aantal personen met een loonkostensubsidie;
- Voor de verhoogde taakstelling voor de opvang van statushouders is er meer ondersteuning en begeleiding nodig;
- Er is een toename van het aantal personen met een aanvraag voor de PGB inzake begeleiding van de WMO;
- Het aantal personen wat hulp bij de huishouding nodig heeft stijgt;
- Het aantal personen dat begeleiding en dagbesteding nodig heeft in het kader van de WMO stijgt.

Daarentegen verlagen de lasten door de volgende mutaties:

- Het aantal personen met een uitkering is lager;
- Het aantal PGB uitkeringen voor jeugdhulp is lager;
- Er zijn minder kinderen die een kinderschermingsmaatregel krijgen opgelegd.

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- Van het Rijk zijn middelen ontvangen voor het uitvoeren van het preventieakkoord;
- De bijdrage van het Rijk voor vroegschoolse educatie is verhoogd;
- Er is een specifieke uitkering ontvangen voor inburgering vanwege de verhoogde taakstelling.

Daarentegen verlagen de baten doordat de bijdrage van het Rijk inzake de BUIG uitkering is verlaagd door de afname van het aantal personen in de uitkering.

Toelichting nieuw beleid

14. Programmaonderdeel 3.02 Sociale voorzieningen

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- De pilot van de inzet van een sociaal psychiatrisch verpleegkundige was succesvol deze wordt nu voortgezet.
- Het jongerenwerk is uitgebreid. Het beschikbaar gestelde bedrag is hiervoor niet toereikend.

4. Bestuur

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2023			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Geraamd resultaat vóór VJN*	1.969	243	1.726-	1.726-	1.726-	1.717-
Effecten jaarrekening 2022	51	-	51-	-	-	-
Nr. <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
14. 4.01 Bestuur	51	-	51-	-	-	-
Technische correcties	18	-	18-	-	-	-
Nr. <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
4.01 Bestuur	18	-	18-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen	28	-	28-	30-	30-	30-
Nr. <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
15. 4.01 Bestuur	28	-	28-	30-	30-	30-
Totaal mutaties VJN	96	-	96-	30-	30-	30-
Geraamd resultaat na VJN	2.065	243	1.822-	1.756-	1.756-	1.747-

* stand tot en met raadsvergadering 30 maart 2023

Toelichting effecten jaarrekening 2022

15. Programmaonderdeel 4.01 Bestuur

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- De beschikbare (geormerkte) gelden voor regionale activiteiten worden vanaf 2017 uitgegeven over meerdere jaren. De gelden raken nagenoeg uitgeput. Er worden ook in 2023 activiteiten uitgevoerd van dit budget. De gemeente Zaanstad is opdrachtgever en penvoerder voor deze regionale activiteiten en int de gelden via de verdeelsleutel bij de regiogemeenten. Over de regionale activiteiten Zaanstreek Waterland project begroting 2022 en uitvoering van de acties wordt apart gerapporteerd gelijktijdig met de jaarrekening 2022. In de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld een bedrag van € 35.865 over te hevelen naar 2023. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21);
- De nieuwjaarsreceptie heeft ook begin 2022 niet plaatsgevonden, hiervoor in de plaats is in 2023 een feestelijke bijeenkomst voor burgers in de Grote Kerk georganiseerd. In de jaarrekening 2022 wordt voorgesteld een bedrag van € 5.000 over te hevelen naar 2023 (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21);
- In 2022 is een voor het eerst weer budget beschikbaar gesteld voor de verkiezing van een kinderburgemeester. Dit vindt plaats in het schooljaar 2022/2023. De kosten voor het opzetten van het project komen in 2023. Voorgesteld wordt een bedrag van € 10.000 over te hevelen naar 2023. Daarna wordt het project binnen het structurele budget uitgevoerd (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21).

Toelichting autonome ontwikkelingen

16. Programmaonderdeel 4.01 Bestuur

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- De aangepaste wetgeving inzake de verkiezingen zorgt voor structureel hogere lasten;
- De rekenkamercommissie heeft meer middelen nodig om de onderzoeken in 2023 zorgvuldig uit te voeren.

5. Algemene dekkingsmiddelen

Programmaomschrijving (bedrag x € 1.000)	Mutaties begroting 2023			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Geraamd resultaat vóór VJN*	291	33.201	32.910	33.335	34.304	32.533
Technische correcties	-	469	469	320	227-	328
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
16. 5.03 Algemene uitkering	-	469	469	320	227-	328
Autonome ontwikkelingen	7	1.181	1.174	1.339	1.491	764
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
5.01 Dividend	-	5-	5-	0-	0-	0-
5.02 Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	-	5-	5-	5-	5-	5-
17. 5.03 Algemene uitkering	-	1.191	1.191	1.345	1.496	770
5.04 Saldo van financieringsfunctie	0-	-	0	1-	1-	1-
5.05 Overige algemene dekkingsmiddelen	7	-	7-	1	1	1
Nieuw beleid	1	-	1-	3-	3-	3-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
5.04 Saldo van financieringsfunctie	1	-	1-	3-	3-	3-
Totaal mutaties VJN	8	1.650	1.642	1.657	1.261	1.090
Geraamd resultaat na VJN	299	34.851	34.552	34.991	35.565	33.623

* stand tot en met raadsvergadering 30 maart 2023

Toelichting technische correcties

17. Programmaonderdeel 5.03 Algemene uitkering

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt doordat bij het opstellen van de begroting per abuis een deel van de ontvangst van het gemeentefonds op de reserve is geboekt (zie programmaonderdeel 0.111 Mutaties reserve Covid-19, punt 22).

Toelichting autonome ontwikkelingen

18. Programmaonderdeel 5.03 Algemene uitkering

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- De inkomsten vanuit het gemeentefonds, genoemd in de decembercirculaire, zijn verwerkt;
- De nieuwe CAO is vastgesteld. In het gemeentefonds komt hiervoor een compensatie.

6. Overhead

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2023			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Geraamd resultaat vóór VJN*	8.524	62	8.462-	8.402-	8.085-	7.975-
Effecten jaarrekening 2022	310	-	310-	-	-	-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
18. 6.01 Overhead	310	-	310-	-	-	-
Autonome ontwikkelingen	568	57	511-	656-	663-	714-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
19. 6.01 Overhead	568	57	511-	656-	663-	714-
Nieuw beleid	24	-	24-	59-	59-	59-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
20. 6.01 Overhead	24	-	24-	59-	59-	59-
Totaal mutaties VJN	902	57	846-	715-	723-	773-
Geraamd resultaat na VJN	9.426	119	9.308-	9.117-	8.808-	8.748-

* stand tot en met raadsvergadering 30 maart 2023

Toelichting effecten jaarrekening 2022

19. Programmaonderdeel 6.01 Overhead

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- In 2022 is een bedrag beschikbaar gesteld om onze archiefproblematiek, na het kritische oordeel van Interbestuurlijk Toezicht provincie NH daarover, op te lossen. Opdrachten daartoe zijn gegeven. Om die reden wordt in de jaarrekening 2022 voorgesteld het restant bedrag ad € 93.323 over te hevelen. De verwachting is dat op 1-1-2024 achterstallig onderhoud is weggewerkt, waarna de archieforganisatie structureel op orde is. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21);
- Bij vaststelling van het Strategisch Personeelsplan (SPP) in 2021 is er voor gekozen om het actualiseren van ons functiegebouw (HR21) programmatisch aan te pakken en dit onderdeel te laten zijn van dit plan. De uitvoering van het project wordt in 2023 opgepakt en naar verwachting ook afgerond. Daarom wordt voorgesteld in de jaarrekening 2022 € 26.591 over te hevelen naar 2023 en onder te brengen bij het SPP. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21);

- Het budget voor de uitvoering van het Strategisch Personeelsplan(SPP). Het SPP betreft een meerjarig proces. In 2022 zijn er voorbereidingen getroffen voor een aantal projecten binnen het SPP. De kosten van deze projecten komen in 2023. Daarom wordt in de jaarrekening 2022 voorgesteld het bedrag van € 140.520 over te hevelen naar 2023. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21);
- Om het programma dienstverlening adequaat planmatig te kunnen uitvoeren wordt in de jaarrekening 2022 voorgesteld om € 50.000,- van het incidenteel beschikbaar gestelde bedrag over te hevelen naar 2023. De lasten worden gedekt vanuit de overhevelingen van de jaarrekening (zie programmaonderdeel 0.101 Mutaties algemene reserve, punt 21).

Toelichting autonome ontwikkelingen

20. Programmaonderdeel 6.01 Overhead

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door de volgende mutaties:

- De nieuwe CAO is vastgesteld hierdoor zijn de loonkosten hoger;
- In 2023 wordt een medewerker gedetacheerd. De loonkosten waren niet begroot;
- De werkplekken te laten voldoen aan de eisen die daaraan gesteld worden;
- Diverse applicaties moeten worden vervangen.

Daarentegen zijn de lasten in 2023 lager doordat:

- De kapitaallasten zijn geactualiseerd;
- De boventalligheid van personeel en de WW-kosten van een voormalig medewerker zijn vervallen;
- De e-Suite wordt uit gefaseerd.

Baten

De verhoging van de baten wordt veroorzaakt doordat er een medewerker in 2023 wordt gedetacheerd.

Toelichting nieuw beleid

21. Programmaonderdeel 6.01 Overhead

Lasten

De verhoging van de lasten wordt veroorzaakt door het invoeren van de nieuwe wet open overheid die de wet openbaarheid van bestuur vervangt.

7. Vennootschapsbelasting

Geen mutaties.

8. Onvoorzien

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2023			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Geraamd resultaat vóór VJN*	50	-	50-	50-	50-	50-
Technische correcties	18-	-	18	-	-	-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
8.01 Onvoorzien	18-	-	18	-	-	-
Totaal mutaties VJN	18-	-	18	-	-	-
Geraamd resultaat na VJN	32	-	32-	50-	50-	50-

* stand tot en met raadsvergadering 30 maart 2023

9. Reserves

Programmaomschrijving (bedrag x 1.000)	Mutaties begroting 2023			Mutaties meerjarenraming		
	Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
Geraamd resultaat vóór VJN*	5.061	6.839	1.777	1.058-	329	859
Effecten jaarrekening 2022	-	1.219	1.219	-	-	-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
21. 0.101 Mutaties algemene reserve	-	1.219	1.219	-	-	-
Technische correcties	-	469-	469-	320-	227	328-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
22. 0.111 Mutaties reserve Covid--19	-	469-	469-	320-	227	328-
Autonome ontwikkelingen	4-	11-	7-	127-	1-	6-
<u>Nr.</u> <u>Onderdeel</u> <u>Omschrijving</u>						
23. 0.119 Mutaties reserve onderhoud stroomkasten	4-	11-	7-	127-	1-	6-
Totaal mutaties VJN	4-	739	743	447-	227	334-
Geraamd resultaat na VJN	5.057	7.578	2.520	1.505-	555	524

* stand tot en met raadsvergadering 30 maart 2023

Toelichting effecten jaarrekening 2022

22. Programmaonderdeel 9.01 Reserves

De onttrekkingen uit de algemene reserve betreffen de overhevelingsvoorstellen zoals deze in de jaarrekening zijn aangegeven. Een korte omschrijving waar onder andere onderstaande mutaties betrekking op hebben:

- De festiviteiten van de Slag op Zuiderzee € 40.687 (zie punt 1);
- Het voorbereiden van de omgevingswet € 89.175 (zie punt 2);
- Het opstellen van de woonzorgvisie € 38.085 (zie punt 2);
- Het uitvoeren van het schaarse onderzoek in verband met de woonvisie € 23.744 (zie punt 2);
- Verkeersmaatregelen treffen € 100.000 (zie punt 5);
- Het openbaar groen onderhouden € 100.000 (zie punt 6);
- Het onderzoek naar de milieustraat afronden € 35.568 (zie punt 7);
- Energiebesparingen € 100.000 (zie punt 7);
- Tijdelijke huisvesting van basisschool de Havenridders € 237.369 (zie punt 11);
- Het in stand houden van het oude gebouw van basisschool De Verwondering € 49.500 (zie punt 11);
- Het uitvoeren van de Samenwerkingsagenda van de stadsregio Amsterdam € 35.865 (zie punt 14);
- Feestelijke bijeenkomst nieuwjaarsreceptie € 5.000 (zie punt 14);
- De verkiezing van kinderburgemeester € 10.000 (zie punt 14);
- Oplossen archiefproblemen € 93.323 (zie punt 18);
- Actualiseren functiegebouw € 26.591 (zie punt 18);
- Het strategisch personeelsplan uitvoeren € 140.520 (zie punt 18);
- Het programma dienstverlening uitvoeren € 50.000 (zie punt 18).

Toelichting technische correcties

23. Programmaonderdeel 9.01 Reserves

Baten

De verlaging van de baten wordt veroorzaakt doordat bij het opstellen van de begroting per abuis een deel van de ontvangst van het gemeentefonds op deze reserve is geboekt (zie punt 16).

Toelichting autonome ontwikkelingen

24. Programmaonderdeel 9.01 Reserves

Lasten

De begroting wordt bijgewerkt in verband met het opheffen van de bestemmingsreserve stroomkosten/marktkosten. Dit heeft effect op de exploitatie-uitgaven en de onttrekkingen uit deze reserve.

III. Begroting 2023-2026

Hieronder een overzicht van de begroting voor het jaar 2023 en de meerjarenraming voor de drie daarop volgende jaren na verwerking van de hiervoor in hoofdstuk II voorgestelde actualisatie.

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel (bedrag x € 1000)	Begroting 2023			Meerjarenraming		
		Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
1.	Ruimtelijk domein	7.855	4.298	3.557-	1.299-	3.439-	3.439-
1.01	Veiligheid	2.547	18	2.528-	2.535-	2.535-	2.535-
1.02	Economie en toerisme	369	25	344-	285-	285-	285-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen	4.939	4.254	685-	1.522	618-	618-
2.	Openbaar domein	11.789	5.358	6.432-	6.654-	5.891-	5.924-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat	4.711	1.150	3.561-	3.670-	3.341-	3.327-
2.02	Sport, cultuur en recreatie	3.369	399	2.970-	2.894-	2.768-	2.808-
2.03	Milieu	3.709	3.808	99	90-	218	211
3.	Sociaal domein	19.415	4.020	15.395-	14.288-	13.765-	13.765-
3.01	Onderwijs	1.823	157	1.666-	1.459-	1.458-	1.448-
3.02	Sociale voorzieningen	16.778	3.863	12.915-	12.007-	11.475-	11.475-
3.03	Volksgezondheid	815	-	815-	822-	832-	842-
4.	Bestuur	2.065	243	1.822-	1.756-	1.756-	1.747-
4.01	Bestuur	2.065	243	1.822-	1.756-	1.756-	1.747-
5.	Algemene dekkingsmiddelen	299	34.851	34.552	34.991	35.565	33.623
5.01	Dividend	1	135	134	139	139	139
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is	284	5.409	5.125	5.125	5.125	5.125
5.03	Algemene uitkering	-	29.290	29.290	29.742	30.244	28.294
5.04	Saldo van financieringsfunctie	70	17	53-	86-	12-	0-
5.05	Overige dekkingsmiddelen	55-	-	55	71	69	65
6.	Overhead	9.426	119	9.308-	9.117-	8.808-	8.748-
6.01	Overhead	9.426	119	9.308-	9.117-	8.808-	8.748-
7.	Vennootschapsbelasting	2	-	2-	2-	2-	2-
7.01	Vennootschapsbelasting	2	-	2-	2-	2-	2-

Nr.	Omschrijving programmaonderdeel (bedrag x € 1000)	Begroting 2023			Meerjarenraming		
		Lasten	Baten	Saldo	Saldo 2024	Saldo 2025	Saldo 2026
8.	Onvoorzien	32	-	32-	50-	50-	50-
8.01	Onvoorzien	32	-	32-	50-	50-	50-
	Totaal saldo baten en lasten	50.885	48.888	1.998-	1.824	1.854	52-
9.	Reserves	5.057	7.578	2.520	1.505-	555	524
0.101	Mutaties algemene reserve	550	4.527	3.977	2.049-	-	-
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	50	50	50	50	50
0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	-	760	760	-	59-	59-
0.104	Mutaties reserve afschrijving bredeschool Broek in Waterland	-	-	-	-	-	-
0.105	Mutaties reserve zorgkosten	-	-	-	-	-	-
0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	-	-	-	-	-	-
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	1	1	1	1	1
0.108	Mutaties reserve afschrijving nieuwbouw gemeentewerf	3.125	201	2.924-	201	201	201
0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallatie	-	9	9	9	9	-
0.110	Mutaties reserve Galgeriet	-	-	-	-	-	-
0.111	Mutaties reserve COVID-19	-	300	300	-	-	-
0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	-	36	36	36	36	36
0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	-	150	150	150	150	150
0.114	Mutaties reserve kapitaallasten IV Plan	-	200	200	200	200	200
0.115	Mutaties reserve onderhoud wegen	696	702	6	3	3	13-
0.116	Mutaties reserve onderhoud gebouwen	428	269	158-	158-	158-	158-
0.117	Mutaties reserve onderhoud openbare verlichting	118	120	2	0-	7	7
0.118	Mutaties reserve onderhoud oevers	130	254	124	124	124	124
0.119	Mutaties reserve onderhoud stroomkasten	11	-	11-	71-	9-	14-
	Geraamd resultaat	55.943	56.466	523	319	2.409	473

IV. Stand van zaken kredieten

Omschrijving lopende kredieten (bedrag x € 1.000)	start afschr	afschr ter- mijn	Soort activa	Bedrag krediet	Besteed 2023	Besteed t/m 2023	Restant krediet	Boekwaarde 01-01-2023	Waardever- meerd. & waardever- mind. 2023	Afschrijving 2023	Boekwaarde 31-12-2023	Toegereken- de rente 2023	Kapitaal- lasten 2023	Kapitaal- lasten 2024	Kapitaal- lasten 2025	Kapitaal- lasten 2026
Programma 1. Ruimtelijk domein				67	-	-	67	-	67	-	67	-	-	7	7	7
Duurzaamheid brandweerkazerne IJpendam	2024	10	ecn	67	-	-	67	-	67	-	67	-	-	7	7	7
Programma 2. Openbaar domein				3.178	12	95	3.096	199	2.979	28	3.150	0	28	289	289	288
Vorbereiding bouw sporthal Marijkveld	2023	5	imm	750	12	85	677	119	631	24	726	0	24	151	151	151
Vorbereiding bouw Milieustraat	2023	5	ecn	125	-	-	125	-	125	-	125	-	-	25	25	25
Aanschaf minicontainers 2022	2023	10	ecn	71	-	-	71	-	71	-	71	-	-	7	7	7
Ondergrondse restafval containers 2022	2023	10	ecn	36	-	9	26	-	36	-	36	-	-	4	4	4
Aanpassing afvalinzameling binnenstad Monnickendam	2023	10	ecn	225	-	-	225	15	210	1	224	0	1	23	23	23
Kademuur Zereiderpad (Marken)	2023	40	mn	275	-	-	275	50	225	1	274	0	1	7	7	7
Installaties Milieustraat	2024	15	ecn	29	-	-	29	-	29	-	29	-	-	2	2	2
Bouwkosten Milieustraat	2024	40	ecn	1.110	-	-	1.110	-	1.110	-	1.110	-	-	29	29	29
Aanschaf opslag containers	2024	10	ecn	100	-	-	100	-	100	-	100	-	-	10	10	10
Aanschaf minicontainers 2023	2024	10	ecn	72	-	-	72	-	72	-	72	-	-	7	7	7
Ondergrondse restafval containers 2023	2024	10	ecn	36	-	-	36	-	36	-	36	-	-	4	4	4
Aanleg atletiekveld 2023	2024	20	ecn	320	-	-	320	-	320	-	320	-	-	16	16	16
Adaptieve wegafsluiting Hofbrug IJpendam (AFA)	2023	10	mn	29	-	-	29	15	14	1	28	0	2	3	3	3
Programma 3. Sociaal domein				21.570	994	1.088	21.476	2.613	8.093	-	10.706	-	-	257	291	291
Bouw brede school Broek in Waterland 2020	2022	40	ecn	5.969	994	1.088	5.875	2.613	3.356	-	5.969	-	-	158	158	158
Nieuwbouw De Verwondering	2023	40	ecn	2.116	-	-	2.116	-	2.952	-	2.952	-	-	78	78	78
Verbouwing Van Randwijck Sebastianus	2024	28	ecn	440	-	-	440	-	440	-	440	-	-	16	16	16
Eerste inrichting Blauwe Ster	2024	10	ecn	45	-	-	45	-	45	-	45	-	-	5	5	5
Verenigingsgebouw Galgriet	2025	40	ecn	13.000	-	-	13.000	-	1.300	-	1.300	-	-	-	34	34
Programma 6. Overhead				1.464	19	213	1.271	344	1.116	68	1.393	1	68	281	281	280
Duurzaamheid gemeentehuis Pierebaan		10	ecn	137	-	17	120	14	120	2	132	0	2	14	14	14
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc. team Samenlev	2023	5	ecn	95	4	20	78	61	34	12	83	0	12	19	19	19
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc. team Ruimte	2023	5	ecn	75	4	33	47	63	12	13	62	0	13	15	15	15
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc team Realisatie	2023	5	ecn	85	-	-	85	29	56	6	79	0	6	17	17	17
IV Plan Optim. digit. dienstv&proc. team Bedrijfsv	2023	5	ecn	75	1	133	56	41	34	8	67	0	8	15	15	15
ICT ontwikkeling 2023	2024	5	ecn	60	1	1	60	-	60	-	60	-	-	12	12	12
ICT Bedrijfsvoering	2023	5	ecn	213	9	9	213	136	77	27	186	0	27	43	43	43
IV ontwikkeling organisatie	2024	5	ecn	645	15	15	645	-	645	-	645	-	-	130	130	130
Wet open Overheid	2024	5	ecn	79	-	-	79	-	79	-	79	-	-	16	16	16
Totaal van de lopende kredieten				26.279	1.026	1.396	25.909	3.156	12.255	96	15.316	1	97	834	868	866

Omschrijving toekomstige kredieten (bedrag x € 1.000)	start afschr	afschr ter-mijn	Soort activa	Bedrag krediet	Boekwaarde 01-01-2023	Kapitaal- lasten 2023	Kapitaal- lasten 2024	Kapitaal- lasten 2025	Kapitaal- lasten 2026
Programma 2. Openbaar domein				11.721	-	-	-	15	58
Bouw sporthal Marijkeveld	2025	40	ecn	10.585	-	-	-	-	-
Aanschaf minicontainers 2024	2025	10	ecn	76	-	-	-	8	8
Ondergrondse restafval containers 2024	2025	10	ecn	37	-	-	-	4	4
Ondergrondse restafval containers 2025	2026	10	ecn	38	-	-	-	-	4
Ondergrondse wijkcontainers	2025	10	ecn	30	-	-	-	3	3
Vervanging toplaag kunstgrasveld Monnickendam	2026	12	ecn	248	-	-	-	-	21
Vervanging toplaag kunstgrasveld BiW	2026	12	ecn	224	-	-	-	-	19
Vervanging toplaag kunstgrasveld Ilpendam	2027	12	ecn	229	-	-	-	-	-
Vervanging toplaag kunstgrasveld Marken	2028	12	ecn	253	-	-	-	-	-
Programma 6. Overhead				120	-	-	-	12	24
ICT ontwikkeling 2024	2025	5	ecn	60	-	-	-	12	12
ICT ontwikkeling 2025	2026	5	ecn	60	-	-	-	-	12
Totaal van de toekomstige kredieten				11.841	-	-	-	27	83

Ten opzichte van de begroting 2023 zijn de volgende kredieten gewijzigd:

Afgesloten kredieten:

- Duurzaamheid brandweerkazerne Monnickendam;
- Duurzaamheid douche- en toiletgebouw Marken;
- Aanschaf minicontainers 2021;
- Ondergrondse restafval containers 2021;
- Duurzaamheid gymzaal Marken;
- Aanschaf materieel Groendienst;
- Verkoop deel peuterspeelzaal;
- Voorbereiding nieuwbouw De Verwondering;
- Duurzaamheidslening;
- IV Plan Beveiliging en continuïteit;
- IV Plan Optimaliseren kwaliteit en proces basisregistratie;
- IV Plan Optimaliseren kwaliteit en proces automatiseringsomgeving;
- IV Plan Selectie en invoer applicaties voor zaakgericht werken;
- IV Plan Beschrijven processen en data;
- Aanschaf pick-up truck;
- ICT ontwikkeling 2022;
- IV Plan Upgrade naar recente Oracle omgeving;
- Ondergrondse containers Marken 2020;
- Ondergrondse containers Haringburgwal.

Geopende kredieten:

- Eerste inrichting Blauwe Ster;
- IV ontwikkeling organisatie;
- Wet open Overheid.

V. Kaders voor de begroting 2024

Inleiding

In deze Voorjaarsnota zijn de actuele ontwikkelingen meerjarig opgenomen en gelden als uitgangspunt voor het opstellen van de (meerjaren)begroting 2024. Gezien de onzekerheid ten aanzien van de inkomsten van het gemeentefonds is in deze voorjaarsnota slechts een beperkt aantal ontwikkelingen meegenomen. Naar aanleiding van de cijfers van de meicirculaire zal bij het opstellen van de begroting nader worden gekeken naar de ontwikkelingen en de eventueel nodige bezuinigingen.

In dit hoofdstuk treft u een overzicht aan van de uitgangspunten die gebruikt worden bij het opstellen van de (meerjaren)begroting 2024 en de financiële gevolgen hiervan.

Ontwikkelingen

Op een aantal ontwikkelingen kan de gemeente geen of slechts een zeer beperkte invloed uitoefenen. Hiertoe rekenen wij de ontwikkeling van het gemeentefonds en de ontwikkeling van de loonkosten. Op de ontwikkelingen van de overige materiële lasten en de belasting- en legesopbrengsten heeft de gemeente wel invloed. Er kan besloten worden de inflatie op de materiële lasten niet door te voeren of de inflatie hoger of lager vast te stellen.

Effect gemeentefonds

In deze Voorjaarsnota is de decembercirculaire 2022 verwerkt, de meicirculaire 2023 is nog niet verwerkt omdat bij het opstellen van de Voorjaarsnota de meicirculaire nog niet was verschenen. De meicirculaire wordt meegenomen in de begroting 2024. Hierin wordt dan ook de inflatiecomponent meegenomen.

Ontwikkeling loonkosten

Voor de stijging van de loonkosten gaan wij uit van de CPB index Loonvoet sector overheid (bron: korte termijnraming maart 2023). Deze wordt gesteld op 5,2%.

Stijging van de overige materiële lasten

Voor de stijging van de overige materiële lasten (inclusief subsidies) gaan wij uit van de verwachte CPB index Prijs bruto overheidsinvesteringen (bron: korte termijnraming maart 2023). De ontwikkeling van de lasten wordt gesteld op 1,6%.

Stijging belasting- en legesopbrengsten

Voor de stijging van de lokale belastingen gaan wij uit van het gewogen gemiddelde van de CPB index Loonvoet sector overheid en de CPB index Prijs bruto overheidsinvesteringen (bron: korte termijnraming maart 2023). Daarmee wordt de ontwikkeling van de belastinginkomsten in lijn gebracht met de ontwikkeling van de kosten in onze begroting. Dit betekent voor 2024 een stijging van 2,7%.

	2024	2025	2026	2027
Inflatie loonkosten	683.388-	673.081-	673.081-	673.081-
Inflatie overige materiële lasten	470.068-	448.127-	446.502-	446.502-
Inflatie belasting- en leges opbrengsten	185.975	185.975	184.890	179.194

VI. Bijlagen

1. Uitvoeringsinformatie 2023-2026

Programmaonderdeel (bedrag x € 1.000)		Taakvelden		Begroting 2023			Meerjarenraming		
Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	2024	2025	2026
1.	Ruimtelijk domein			7.855	4.298	3.557-	1.299-	3.439-	3.439-
1.01	Veiligheid			2.547	18	2.528-	2.535-	2.535-	2.535-
		1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.881	-	1.881-	1.888-	1.888-	1.887-
		1.2	Openbare orde en veiligheid	666	18	647-	647-	647-	647-
1.02	Economie en toerisme			369	25	344-	285-	285-	285-
		3.1	Economische ontwikkeling	65	-	65-	65-	65-	65-
		3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	-	0-	0-	0-	0-
		3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	23	22	1-	1-	1-	1-
		3.41	Economische promotie algemeen	281	3	278-	219-	219-	219-
1.03	Ruimtelijke ordening en wonen			4.939	4.254	685-	1.522	618-	618-
		0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.036	1.217	181	2.334	194	194
		8.1	Ruimtelijke ordening	713	51	662-	673-	673-	673-
		8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-	-	-	-	-	-
		8.3	Wonen en bouwen	3.190	2.986	203-	140-	140-	140-
2.	Openbaar domein			11.789	5.358	6.432-	6.654-	5.891-	5.924-
2.01	Verkeer, vervoer en waterstaat			4.711	1.150	3.561-	3.670-	3.341-	3.327-
		2.1	Verkeer en vervoer	3.976	764	3.212-	3.314-	3.003-	2.989-
		2.2	Parkeren	82	34	48-	48-	48-	48-
		2.3	Recreatieve havens	155	124	31-	31-	31-	31-
		2.4	Economische havens en waterwegen	320	4	315-	321-	321-	321-
		2.5	Openbaar vervoer	29	-	29-	29-	12-	12-
		7.5	Begraafplaatsen en crematoria	150	223	73	73	73	73
2.02	Sport, cultuur en recreatie			3.369	399	2.970-	2.894-	2.768-	2.808-
		5.1	Sportbeleid en activering	202	-	202-	202-	202-	202-
		5.2	Sportaccomodaties	996	284	713-	856-	799-	839-
		5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticip	155	-	155-	155-	155-	155-
		5.4	Musea	15	-	15-	15-	15-	15-
		5.5	Cultureel erfgoed	98	11	87-	80-	80-	80-
		5.6	Media	302	58	245-	245-	245-	245-
		5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.600	46	1.553-	1.341-	1.272-	1.273-
2.03	Milieu			3.709	3.808	99	90-	218	211
		7.2	Riolering	1.016	1.477	460	464	467	467
		7.3	Afval	2.112	2.331	219	206	214	211
		7.4	Milieubeheer	581	-	581-	759-	463-	467-

Programmaonderdeel (bedrag x 1.000)		Taakvelden		Begroting 2023			Meerjarenraming		
Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	2024	2025	2026
3.	Sociaal domein			19.401	4.020	15.381-	14.261-	13.690-	13.690-
3.01	Onderwijs			1.823	157	1.666-	1.459-	1.458-	1.448-
		4.1	Openbaar basisonderwijs	20	-	20-	28-	28-	28-
		4.2	Onderwijshuisvesting	1.049	30	1.019-	859-	858-	848-
		4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	753	127	626-	572-	572-	572-
3.02	Sociale voorzieningen			16.764	3.863	12.901-	11.980-	11.399-	11.399-
		6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.081	248	833-	808-	807-	807-
		6.2	Wijkteams	507	70	437-	507-	507-	507-
		6.3	Inkomensregelingen	4.803	2.815	1.989-	964-	964-	964-
		6.4	Begeleide participatie	1.488	623	865-	865-	865-	865-
		6.5	Arbeidsparticipatie	-	-	-	-	-	-
		6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	764	108	656-	656-	656-	656-
		6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-	-	-	-	-	-
		6.71a	Hulp bij het huishouden (Wmo)	1.688	-	1.688-	1.688-	1.588-	1.588-
		6.71b	Begeleiding (Wmo)	888	-	888-	888-	888-	888-
		6.71c	Dagbesteding (Wmo)	468	-	468-	468-	468-	468-
		6.71d	Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	16	-	16-	16-	16-	16-
		6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	673	-	673-	692-	692-	692-
		6.72a	Jeugdhulp begeleiding	174	-	174-	174-	174-	174-
		6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig	3.294	-	3.294-	3.294-	2.814-	2.814-
		6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig	420	-	420-	420-	420-	420-
		6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	53	-	53-	53-	53-	53-
		6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	112	-	112-	112-	112-	112-
		6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-	-	-
		6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-	-	-
		6.82a	Jeugdbescherming	335	-	335-	375-	375-	375-
3.03	Volksgezondheid	7.1	Volksgezondheid	815	-	815-	822-	832-	842-
4.	Bestuur			2.065	243	1.822-	1.756-	1.756-	1.747-
4.01	Bestuur			2.065	243	1.822-	1.756-	1.756-	1.747-
		0.1	Bestuur	1.463	-	1.463-	1.387-	1.387-	1.378-
		0.2	Burgerzaken	602	243	359-	369-	369-	369-
5.	Algemene dekkingsmiddelen			299	34.851	34.552	35.014	35.563	33.621
5.01	Dividend	0.51	Treasury/dividend	1	135	134	139	139	139
5.02	Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is			284	5.409	5.125	5.125	5.125	5.125
		0.61	OZB woningen	222	3.263	3.041	3.041	3.041	3.041
		0.62	OZB niet-woningen	39	829	790	790	790	790
		0.63	Parkeerbelasting	2	431	429	429	429	429
		0.64	Belastingen overig	15	111	96	96	96	96
		3.42	Economische promotie forensenbelasting	3	32	29	29	29	29
		3.43	Economische promotie toeristenbelasting	4	743	740	740	740	740

Programmaonderdeel (bedrag x 1.000)		Taakvelden		Begroting 2023			Meerjarenraming		
Nr.	Omschrijving	Nr.	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo	2024	2025	2026
5.03	Algemene uitkering	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefo	-	29.290	29.290	29.742	30.244	28.294
5.04	Saldo van financieringsfunctie	0.52	Treasury/financiering	70	17	53-	63-	12-	0-
5.05	Overige algemene dekkingsmiddelen	0.53	Overige algemene dekkingsmiddelen	55-	-	55	71	67	63
6.	Overhead			9.441	119	9.322-	9.145-	8.835-	8.776-
6.01	Overhead	0.4	Overhead	9.441	119	9.322-	9.145-	8.835-	8.776-
7.	Vennootschapsbelasting			2	-	2-	2-	2-	2-
7.01	Vennootschapsbelasting	0.9	Vennootschapsbelasting	2	-	2-	2-	2-	2-
8.	Onvoorzien			32	-	32-	50-	50-	50-
8.01	Onvoorzien	0.8	Overige baten en lasten	32	-	32-	50-	50-	50-
	Totaal saldo van baten en lasten			50.885	48.888	1.998-	1.847	1.900	6-
9.	Reserves			5.057	7.578	2.520	1.505-	555	524
	Reserves			5.057	7.578	2.520	1.505-	555	524
0.101	Mutaties algemene reserve	0.101	Mutaties algemene reserve	550	4.527	3.977	2.049-	-	-
0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	0.102	Mutaties reserve kapitaallasten gebouwen	-	50	50	50	50	50
0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	0.103	Mutaties reserve onderhoud Hemmeland	-	760	760	-	59-	59-
0.104	Mutaties reserve afschrijving Brede School Broek in Wa	0.104	Mutaties reserve afschrijving Brede School Broek in Wa	-	-	-	-	-	-
0.105	Mutaties reserve zorgkosten	0.105	Mutaties reserve zorgkosten	-	-	-	-	-	-
0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	0.106	Mutaties reserve onderhoud instructiebad	-	-	-	-	-	-
0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	0.107	Mutaties reserve fundering kerktorens	-	1	1	1	1	1
0.108	Mutaties reserve afschrijving nieuwbouw gemeentewer	0.108	Mutaties reserve afschrijving nieuwbouw gemeentewer	3.125	201	2.924-	201	201	201
0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallatie	0.109	Mutaties reserve afschrijving geluidsinstallatie	-	9	9	9	9	-
0.110	Mutaties reserve Galgeriet	0.110	Mutaties reserve Galgeriet	-	-	-	-	-	-
0.111	Mutaties reserve Covid 19	0.111	Mutaties reserve COVID-19	-	300	300	-	-	-
0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	0.112	Mutaties reserve nieuwbouw de Verwondering	-	36	36	36	36	36
0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	0.113	Mutaties reserve nieuwbouw sporthal	-	150	150	150	150	150
0.114	Mutaties reserve kapitaallasten IV Plan	0.114	Mutaties reserve kapitaallasten IV Plan	-	200	200	200	200	200
0.115	Mutaties reserve onderhoud wegen	0.115	Mutaties reserve onderhoud wegen	696	702	6	3	3	13-
0.116	Mutaties reserve onderhoud gebouwen	0.116	Mutaties reserve onderhoud gebouwen	428	269	158-	158-	158-	158-
0.117	Mutaties reserve onderhoud openbare verlichting	0.117	Mutaties reserve onderhoud openbare verlichting	118	120	2	0-	7	7
0.118	Mutaties reserve onderhoud oevers	0.118	Mutaties reserve onderhoud oevers	130	254	124	124	124	124
0.119	Mutaties reserve onderhoud stroomkasten	0.119	Mutaties reserve onderhoud stroomkasten	11	-	11-	71-	9-	14-
	Geraamd resultaat			55.943	56.466	523	342	2.455	519

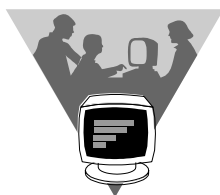
Uitgave:

Gemeente Waterland
Postbus 1000
1140 BA MONNICKENDAM

Bezoekadres:

Pierebaan 3
1141 GV MONNICKENDAM
Telefoon: 0299 - 658585
Telefax: 0299 - 658599

Samenstelling en lay-out:

Team Bedrijfsvoering
Cluster Financiën
e-mail: financieelbeleid@waterland.nl
Telefoon: 0299 - 658561

Voor opmerkingen en/of suggesties met betrekking tot de opbouw, indeling en lay-out kan contact opgenomen worden met het team Financiën.

Voor inhoudelijke vragen kan contact opgenomen worden met de teammanager van het betreffende team of de gemeentelijke voorlichter.